TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. rugsėjo 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 267 straipsnis – Teisingumo Teismo jurisdikcija – Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos prilyginimas teismui – Direktyva 2014/24/ES – Viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarka – Atviras konkursas – Sutarties sudarymo kriterijai – Techninės pasiūlymo dalies vertinimas – Minimalus balų skaičius – Vertinimas pagal kainą“

Byloje C-546/16

dėl *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominės srities administracinis organas, turintis kompetenciją nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje, Ispanija) 2016 m. spalio 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. spalio 28 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Montte SL

prieš

Musikene

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai C. Vajda (pranešėjas), E. Juhász, K. Jürimäe ir C. Lycourgos,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į 2018 m. kovo 6 d. nutartį atnaujinti žodinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. balandžio 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Gavela Llopis,

– Graikijos vyriausybės, atstovaujamos A. Dimitrakopoulou ir K. Georgiadis,

– Europos Komisijos, atstovaujamos E. Sanfrutos Cano ir A. Tokár,

* Proceso kalba: ispanų.

susipažinęs su 2018 m. birželio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18 (OL L 94, 2014, p. 65), išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Montte SL* ir *Musikene* ginčą dėl viešojo pirkimo sutarties sudarymo tvarkos.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2014/24 90 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„[S]utartys turėtų būti skiriamos [sudaromos] remiantis objektyviais kriterijais, kuriais užtikrinama, kad būtų laikomasi skaidrumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principų, siekiant užtikrinti galimybę objektyviai palyginti santykinę pasiūlymų vertę, kad būtų galima veiksmingos konkurencijos sąlygomis nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Turėtų būti aiškiai nustatyta, kad vertinant, kuris pasiūlymas yra ekonomiškai naudingiausias, turėtų būti remiamasi geriausiu kainos ir kokybės santykiu, kuris visada turėtų apimti kainos arba išlaidų aspektą. Taip pat turėtų būti paaiškinta, kad toks ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nustatymas taip pat galėtų būti atliekamas remiantis tik kaina arba tik išlaidų efektyvumu. Be to, tikslinga priminti, kad perkančiosios organizacijos gali techninėse specifikacijose arba sutarties vykdymo sąlygose nustatyti atitinkamus kokybės standartus.

<…>“

4 Šios direktyvos 92 konstatuojamoje dalyje nurodyta:

„[N]ustatydamos geriausią kainos ir kokybės santykį, perkančiosios organizacijos turėtų apibrėžti su sutarties dalyku susijusius ekonominius ir kokybinius kriterijus, kuriuos jos naudos tuo tikslu. Todėl remiantis tais kriterijais turėtų būti sudaryta galimybė atlikti kiekvieno pasiūlymo sutarties įvykdymo lygio palyginamąjį įvertinimą, atsižvelgiant į sutarties dalyką, kaip apibrėžta techninėse specifikacijose. Kalbant apie geriausią kainos ir kokybės santykį, šioje direktyvoje pateikiamas nebaigtinis galimų skyrimo [sutarties sudarymo] kriterijų, kurie, be kita ko, apima aplinkosauginius ir socialinius aspektus, sąrašas. Perkančiosios organizacijos turėtų būti skatinamos pasirinkti tokius sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijus, kurie sudarytų joms galimybes pirkti aukštos kokybės darbus, prekes ir paslaugas, kuo geriau atitinkančius jų poreikius.

Pasirinktais sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijais perkančiajai organizacijai neturėtų būti suteikiama neribota pasirinkimo laisvė, jais turėtų būti užtikrinama veiksmingos ir sąžiningos konkurencijos galimybė ir jie turėtų būti pateikiami kartu su priemonėmis, pagal kurias galima veiksmingai patikrinti konkurso dalyvių pateiktą informaciją.

Siekiant nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, sprendimas skirti [sudaryti] sutartį neturėtų būti grindžiamas vien su sąnaudomis nesusijusiais kriterijais. Todėl kokybiniai kriterijai turėtų būti derinami su sąnaudų kriterijumi, kuris perkančiosios organizacijos nuožiūra galėtų būti pagrįstas kaina

arba išlaidų efektyvumu, pavyzdžiui, gyvavimo ciklo sąnaudomis. Tačiau sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijai neturėtų daryti poveikio nacionalinių nuostatų dėl atlyginimo už tam tikras paslaugas arba nuostatų, kuriomis patvirtinamos fiksuotos tam tikrų prekių kainos, taikymui.“

5 Minėtos direktyvos 18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalyje numatyta:

„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.“

6 Tos pačios direktyvos 27 straipsnyje „Atviras konkursas“ numatyta:

„1. Atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas.

Minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis yra 35 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

Kartu su pasiūlymu pateikiama perkančiosios organizacijos reikalaujama kokybinės [kvalifikacinės] atrankos informacija.

2. Kai perkančiosios organizacijos yra paskelbusios išankstinį informacinį skelbimą, kuris pats savaime nereiškė kvietimo dalyvauti konkurse, minimalus pasiūlymų priėmimo laikotarpis, nustatytas šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, gali būti sutrumpintas iki 15 dienų, su sąlyga, kad įvykdomos visos toliau nurodytos sąlygos:

a) į išankstinį informacinį skelbimą buvo įtraukta visa informacija, kurią pagal V priedo B dalies I skirsnį reikalaujama pateikti skelbime apie pirkimą, tiek, kiek ta informacija buvo prieinama išankstinio informacinio skelbimo paskelbimo metu;

b) išankstinis informacinis skelbimas buvo išsiųstas paskelbti prieš ne mažiau kaip 35 dienas ir ne daugiau kaip 12 mėnesių iki skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

3. Kai dėl skubos, kurią perkančioji organizacija tinkamai pagrindžia, 1 dalies antroje pastraipoje nustatytas laikotarpis nebeįmanomas, ji gali nustatyti kitą laikotarpį, kuris turi būti ne trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

4. Šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytą pasiūlymų priėmimo laikotarpį perkančioji organizacija gali sutrumpinti penkiomis dienomis, kai ji sutinka, kad pasiūlymai gali būti teikiami elektroninėmis priemonėmis laikantis 22 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos ir 22 straipsnio 5 ir 6 dalių.“

7 Direktyvos 2014/24 29 straipsnio „Konkurso procedūra su derybomis“ 6 dalyje nurodyta:

„Konkurso procedūros su derybomis gali vykti vienas po kito einančiais etapais, kad būtų sumažintas pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, skaičius, taikant skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą arba kitame pirkimo dokumente nustatytus sutarties skyrimo kriterijus. Skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą arba kitame pirkimo dokumente perkančioji organizacija nurodo, ar ji pasinaudos ta galimybe.“

8 Šios direktyvos 30 straipsnio „Konkurencinis dialogas“ 4 dalyje nustatyta:

„Konkurenciniai dialogai gali vykti vienas po kito einančiais etapais, kad būtų sumažintas sprendimų, aptartinų vykstant dialogo etapui, skaičius, taikant skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente nustatytus sutarties skyrimo kriterijus. Skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente perkančioji organizacija nurodo, ar ji pasinaudos ta galimybe.“

9 Minėtos direktyvos 31 straipsnio „Inovacijų partnerystė“ 5 dalyje numatyta:

„Derybos inovacijų partnerystės procedūrų metu gali būti vykdomos vienas po kito einančiais etapais, kad būtų sumažintas pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, skaičius, taikant skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą arba pirkimo dokumentuose nurodytus sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijus. Skelbime apie pirkimą, kvietime patvirtinti susidomėjimą arba pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nurodo, ar naudosis ta galimybe.“

10 Tos pačios direktyvos 66 straipsnyje „Pasiūlymų ir sprendimų skaičiaus sumažinimas“ numatyta:

„Kai perkančiosios organizacijos pasinaudoja galimybe sumažinti pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, kaip numatyta 29 straipsnio 6 dalyje, arba aptartinų sprendimų, kaip numatyta 30 straipsnio 4 dalyje, skaičių, jos tai daro taikydamos pirkimo dokumentuose nurodytus skyrimo [sutarties sudarymo] kriterijus. Galutiniame etape patvirtinamas pasiūlymų ar sprendimų skaičius turi užtikrinti tikrą konkurenciją, jeigu tik yra pakankamai pasiūlymų, sprendimų ar tinkamų kandidatų.“

11 Direktyvos 2014/24 67 straipsnio „Sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijai“ 1, 2 ir 4 dalyse numatyta:

„1. Nedarant poveikio nacionaliniams įstatymams ar kitiems teisės aktams dėl tam tikrų prekių kainos arba atlygio už tam tikras paslaugas, perkančiosios organizacijos sprendimą skirti viešąsias sutartis [sudaryti viešojo pirkimo sutartis] grindžia ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu.

2. Perkančiosios organizacijos nuomone ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas kainos ar išlaidų pagrindu, taikant išlaidų efektyvumo metodą, pavyzdžiui, gyvavimo ciklo sąnaudų metodą pagal 68 straipsnį, ir gali apimti geriausią kainos ir kokybės santykį, kuris įvertinamas remiantis kriterijais, įskaitant kokybinius, aplinkosaugos ir (arba) socialinius aspektus, susijusius su atitinkamos viešosios [viešojo pirkimo] sutarties dalyku. Tokie kriterijai, pavyzdžiui, gali būti:

a) kokybė, įskaitant techninius privalumus, estetinės ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos bei prekyba ir jos sąlygos;

b) sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimas, kvalifikacija ir patirtis tais atvejais, kai paskirtų darbuotojų kokybė gali daryti didelį poveikį sutarties vykdymo lygiui, arba

c) aptarnavimą po pardavimo ir techninę pagalbą, pristatymo sąlygas, ypač pristatymo datą, pristatymo procesą ir pristatymo laikotarpį, arba įvykdymo laikotarpį.

Išlaidų veiksnys taip pat gali būti išreikštas fiksuota kaina arba fiksuotomis išlaidomis, kurių pagrindu ekonominės veiklos vykdytojai konkuruos tik dėl kokybės kriterijų.

Valstybės narės gali nustatyti, kad perkančiosios organizacijos negali remtis tik kaina arba tik išlaidomis kaip vieninteliu sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijumi arba gali leisti šiuos kriterijus taikyti tik tam tikroms perkančiųjų organizacijų kategorijoms ar tam tikroms sutarčių rūšims.

<…>

4. Sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijais perkančiajai organizacijai nesuteikiama neribota pasirinkimo laisvė. Jais užtikrinama veiksmingos konkurencijos galimybė ir jie pateikiami kartu su specifikacijomis, pagal kurias galima veiksmingai patikrinti konkurso dalyvių pateiktą informaciją, siekiant įvertinti, kokia apimtimi pasiūlymai atitinka sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijus. Kilus abejonių, perkančiosios organizacijos veiksmingai tikrina informacijos tikslumą ir konkurso dalyvių pateiktus įrodymus.“

Ispanijos teisė

12 *Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público* (Viešųjų pirkimų įstatymo kodifikuota redakcija), priimta 2011 m. lapkričio 14 d. *Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público* (Karaliaus įstatyminis dekretas 3/2011, kuriuo patvirtinama Viešųjų pirkimų įstatymo kodifikuota redakcija; BOE, Nr.°276, 2011 m. lapkričio 16 d. p. 117729), 40 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad prieš kreipiantis į teismą su skundu viešųjų pirkimų srityje galima prieš tai pateikti specialųjį skundą.

13 Viešųjų pirkimų įstatymo kodifikuotos redakcijos 150 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta.

„Kai taikomas daugiau nei vienas kriterijus, turi būti nurodytas kiekvienam iš jų suteiktas lyginamasis svoris, kuris gali būti išreikštas nustatant tinkamos amplitudės verčių maržą. Tuo atveju, kai viešojo pirkimo konkursas vykdomas keliais etapais, taip pat turi būti nurodyta, kuriuose iš jų bus taikomi skirtingi kriterijai ir minimalus balų skaičius, kurį konkurso dalyvis turi surinkti, kad galėtų toliau dalyvauti atrankoje.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 *Musikene* yra *Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominė sritis, Ispanija) viešojo sektoriaus fondas. 2016 m. liepos mėn. jis pradėjo atvirą konkursą, siekdamas sudaryti viešojo pirkimo sutartį dėl „[b]aldų ir ženklinimo reikmenų, specialių muzikos mokymo įstaigos baldų, muzikos instrumentų, elektroakustikos įrangos, įrašymo ir vaizdo bei garso įrangos, kompiuterinės ir reprografijos įrangos tiekimo“; numatoma sutarties vertė – 1 157 430,59 EUR. 2016 m. liepos 14 d. *Musikene* vadovybė patvirtino pirkimo dokumentus, o 2016 m. liepos 26 d. skelbimas apie pirkimą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (2016/S 142-257363)

15 Viešojo pirkimo sutarties sudarymo kriterijai išdėstyti viešąjį pirkimą reglamentuojančios konkrečios administracinės specifikacijos VII–A priede:

„a) kriterijui „Projekto pristatymas ir aprašymas“ skiriama 50 balų iš 100, ji suskirstyta į antrinius subkriterijus, kurie yra skirtingi kiekvienai iš penkių pirkimo dalių, sudarančių viešąjį pirkimą. Kiekvienai pirkimo daliai taikoma tokia sąlyga:

Minimalus balų skaičius, kurį būtina surinkti, kad būtų galima toliau dalyvauti atrankoje: konkurso dalyviams nesurinkus 35 balų už techninę pasiūlymo dalį, jų pasiūlymo ekonominė dalis nebevertinama;

b) kiekvienos pirkimo dalies atveju siūlomos kainos sumažinimas, taikant 50 balų iš 100, bus vertinamas pagal tokią tvarką:

Maksimalus įvertinimas 50 balų. Pasiūlymas, kurio kaina lygi viešojo pirkimo vertei, gauna 0 balų įvertinimą.

5 balai skiriami už kiekvieną viešojo pirkimo vertės sumažinimo procentą, todėl:

sumažinimas 1 %, palyginti su viešojo pirkimo verte, vertinamas 5 balais.

sumažinimas 5 %, palyginti su viešojo pirkimo verte, vertinamas 25 balais.

sumažinimas 10 %, palyginti su viešojo pirkimo verte, vertinamas 50 balų.“

16 2016 m. rugpjūčio 11 d. *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominės srities administracinis organas, turintis kompetenciją nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje, Ispanija) gavo specialųjį skundą, jį *Montte* pateikė dėl minėtos specifikacijos. *Montte* tvirtina, kad sąlyga, jog už techninę pasiūlymo dalį būtina surinkti tam tikrą minimalų balų skaičių tam, kad būtų galima toliau dalyvauti atrankoje, turi būti pripažinta negaliojančia, nes ji riboja galimybes dalyvauti viešojo pirkimo sutarties sudarymo konkurso etape, per kurį vertinama ekonominė pasiūlymo dalis, ir praktiškai panaikina minėtoje specifikacijoje numatytą techninių ir ekonominių kriterijų lyginamąjį svorį. *Montte* teigia, kad, priešingai nei kainos kriterijus, kuris automatiškai vertinamas taikant formulę, techniniai kriterijai, kuriais remiantis atliekamas mažiau objektyvus kokybinis vertinimas, praktiškai sudaro 100 % visų balų. Todėl, *Montte* nuomone, taikant tokius kriterijus sudaromos kliūtys konkurso dalyvius vertinti ir pagal jų pasiūlymo kainą, o *Musikene* negali nustatyti, kuris pasiūlymas naudingiausias, įvertinusi visus kriterijus.

17 Savo ruožtu *Musikene* mano, kad minėta sąlyga yra pagrįsta. Ji tvirtina, kad, atsižvelgiant į tai, jog pagrindinėje byloje nagrinėjamas viešasis pirkimas susijęs su įrangos, kuri bus neatskiriama pastato dalis, įrengimu, pagrįsta dalyvių reikalauti, kad jų pasiūlymai atitiktų tam tikras minimalias sąlygas dėl terminų ir techninės paslaugų kokybės.

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos teisės normos ir praktika gali prieštarauti Direktyvai 2014/24. Šiuo aspektu ji visų pirma pažymi, kad Direktyvoje 2014/24 leidžiama nustatyti sutarties sudarymo kriterijus, kurie taikomi per vienas po kito einančius atkrintamuosius etapus tik procedūrose, kurių atveju ši galimybė konkrečiai numatyta, o ne atviruose ir ribotuose konkursuose, kuriuos reglamentuoja taisyklės, konkrečiai apibrėžiančios šių konkursų eigą. Be to, ji teigia, kad sutarties sudarymo kriterijų sistema, taikoma per vienas po kito einančius atkrintamuosius etapus atviruose ir ribotuose konkursuose, gali, pažeidžiant Direktyvos 2014/24 66 straipsnį, sudaryti kliūčių tikrai konkurencijai, kai taikomos ribos gerokai sumažina konkurso dalyvių skaičių galutiniame etape. Galiausiai ji mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama riba – už techninę pasiūlymo dalį surinkti bent 35 iš 50 balų – kurios nepasiekus pašalinama iš konkurso, gali sudaryti kliūčių tam, kad būtų analizuojami ir vertinami kainos atžvilgiu konkurencingiausi pasiūlymai.

19 Tokiomis aplinkybėmis *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominės srities administracinis organas, turintis kompetenciją nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje, Ispanija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

1. Ar pagal [Direktyvą 2014/24] draudžiama tokia nacionalinės teisės norma, kaip [Viešųjų pirkimų įstatymo kodifikuotos redakcijos] 150 straipsnio 4 dalis, arba tokia jos aiškinimo ir taikymo praktika, kai perkančiosioms organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti sutarties sudarymo kriterijus, kurie per vienas po kito einančius atkrintamuosius etapus taikomi iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus nesurinkusiems pasiūlymams?

2. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar pagal minėtą Direktyvą 2014/24 draudžiama nacionalinės teisės norma arba jos aiškinimo ir taikymo praktika, kuria remiantis per atvirus konkursus naudojama minėta sutarties sudarymo kriterijų, taikomų per vienas po kito einančius atkrintamuosius etapus, sistema, taip, jog paskutiniame etape nelieka pakankamo konkurso dalyvių skaičiaus, kad būtų užtikrinta reali konkurencija?

3. Jeigu atsakymas į antrąjį klausimą būtų teigiamas, ar pagal Direktyvą 2014/24 draudžiama taikyti tokią sąlygą, kokia nagrinėjama šioje byloje ir pagal kurią į kainos veiksnį atsižvelgiama tik nagrinėjant tuos pasiūlymus, kurie surinko bent 35 balus iš 50 galimų už techninę pasiūlymo dalį, dėl to, kad tokia sąlyga neužtikrina realios konkurencijos, arba dėl to, kad ją taikant nesilaikoma perkančiosioms organizacijoms direktyvoje nustatytos pareigos sudaryti sutartį su tuo dalyviu, kurio pasiūlytas kainos ir kokybės santykis yra geriausias?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

20 Visų pirma reikia išnagrinėti klausimą, ar *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominės srities administracinis organas, turintis kompetenciją nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje) tenkina kriterijus, leidžiančius jį laikyti „nacionaliniu teismu“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį.

21 Šiuo klausimu reikia priminti, jog pagal suformuotą jurisprudenciją tam, kad nustatytų, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra „teismas“ – o tai yra tik Sąjungos teisės klausimas, – Teisingumo Teismas atsižvelgia į aplinkybių visumą, t. y. į tai, ar ta institucija įsteigta teisės aktų pagrindu, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar jos procesas grindžiamas rungimosi principu, ar ji taiko teisės normas ir yra nepriklausoma (2016 m. gegužės 24 d. Sprendimo *MT Højgaard ir Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

22 Nagrinėjamu atveju, viena vertus, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra nuolatinė ir nepriklausoma institucija, įsteigta remiantis teisės akto nuostata; ji priima sprendimus per rungtyniškumu pagrįstą procedūrą ir remdamasi tik teisiniais kriterijais. Konkrečiai dėl šios institucijos nepriklausomumo toje nutartyje nurodyta, kad ji savo funkcijas vykdo objektyviai, nešališkai ir visiškai savarankiškai, nes nesaistoma jokių hierarchinių ryšių ir negauna nurodymų iš šalies.

23 Kita vertus, kiek tai susiję su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos jurisdikcijos privalomumu, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl SESV 267 straipsnio, tiesa, kad, remiantis Viešųjų pirkimų įstatymo kodifikuotos redakcijos 40 straipsnio 6 dalimi, šios institucijos jurisdikcija nėra privaloma. Taigi asmuo, kuris ketina ginčyti viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūros teisėtumą, gali rinktis, ar pateikti specialųjį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai institucijai, ar kreiptis su skundu į administracinį teismą.

24 Vis dėlto iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusios institucijos, kurios jurisdikcija nepriklauso nuo šalių susitarimo, sprendimai yra joms privalomi. Tokiomis sąlygomis ši institucija tenkina ir kriterijų dėl jos jurisdikcijos privalomumo (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorci Sanitari del Maresme*, C-203/14, EU:C:2015:664, 23–25 punktus).

25 Tuo remiantis darytina išvada, kad *Órgano Administrativo de Recursos Contractuales Comunidad Autónoma de Euskadi* (Baskų krašto autonominės srities administracinis organas, turintis kompetenciją nagrinėti skundus viešųjų pirkimų srityje) atitinka kriterijus, leidžiančius jį laikyti „nacionaliniu teismu“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, ir Teisingumo Teismui pateikti klausimai yra priimtini.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

26 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyva 2014/24 turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje perkančiosioms organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti minimalius reikalavimus, kuriuos turi tenkinti techninė pateiktų pasiūlymų dalis, ir, jeigu tie pasiūlymai nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, tų pasiūlymų toliau nevertinti pagal techninius kriterijus ir kainą.

27 Nors Direktyvos 2014/24 27 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas, ši direktyva leidžia perkančiosioms organizacijoms tokios procedūros atveju nustatyti minimalius reikalavimus, taikomus vertinant techninę pasiūlymo dalį.

28 Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 37 punkte, Direktyvos 2014/24 27 straipsnyje nenumatyta jokių taisyklių, kurios reglamentuotų konkurso procedūros eigą, o tik įtvirtintos nuostatos dėl minimalaus pasiūlymų priėmimo laikotarpio, skaičiuotino nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

29 Be to, šios direktyvos 90 konstatuojamojoje dalyje priminta, kad perkančiosios organizacijos gali techninėse specifikacijose arba sutarties vykdymo sąlygose nustatyti atitinkamus kokybės standartus, o tos pačios direktyvos 92 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad šia direktyva siekiama skatinti perkančiąsias organizacijas pasirinkti tokius sutarties sudarymo kriterijus, kurie sudarytų joms galimybes pirkti aukštos kokybės darbus, prekes ir paslaugas, kuo geriau atitinkančius jų poreikius.

30 Savo ruožtu Direktyvos 2014/24 67 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad perkančiosios organizacijos sprendimą sudaryti viešojo pirkimo sutartį grindžia ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu. Šios direktyvos 67 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, perkančiosios organizacijos nuomone, ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas kainos ar išlaidų pagrindu ir gali apimti geriausią kainos ir kokybės santykį, kuris įvertinamas remiantis kriterijais, apimančiais kokybinio vertinimo aspektus, kaip antai kokybe, įskaitant techninius privalumus.

31 Reikia pridurti, kad taikant šiuos kriterijus, kaip matyti iš šios direktyvos 90 konstatuojamosios dalies ir jos 67 straipsnio 4 dalies, turi būti paisoma skaidrumo, nediskriminavimo ir lygiateisiškumo principų, siekiant užtikrinti galimybę objektyviai palyginti santykinę pasiūlymų vertę, taigi ir veiksmingą konkurenciją. Taip nebūtų kriterijų, kuriais perkančiajai organizacijai suteikiama besąlygiško pasirinkimo laisvė, atveju (pagal analogiją dėl 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132, klaidų ištaisymas OL L 339, 2014 11 26, p. 14) nuostatų žr. 2012 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-368/10, EU:C:2012:284, 87 punktą).

32 Taigi perkančiosios organizacijos, atsižvelgdamos į savo poreikius ir paisydamos pirmesniame šio sprendimo punkte nurodytų reikalavimų, gali laisvai nustatyti, be kita ko, kokius reikalavimus turi atitikti pateikiamų pasiūlymų techninė dalis, atsižvelgiant į atitinkamo pirkimo objektą, ir įtvirtinti minimalią ribą, kurią turi atitikti tų pasiūlymų techninė dalis. Šiuo tikslu, kaip raštu pateiktose pastabose teigė Komisija, pagal Direktyvos 2014/24 67 straipsnį nedraudžiama etape, kol sprendžiama su kuo sudaryti sutartį, visų pirma atmesti pateiktus pasiūlymus, kurie nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, įvertinus jų techninę dalį. Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad pasiūlymas, kuris nesurenka tokio minimalaus balų skaičiaus, iš esmės neatitinka perkančiosios organizacijos

poreikių ir į jį neturi būti atsižvelgiama aiškinantis, kuris pasiūlymas ekonomiškai naudingiausias. Taigi tokiu atveju perkančioji organizacija neprivalo nustatyti, ar tokio pasiūlymo kaina yra mažesnė, palyginti su neatmestų pasiūlymų, kurie tą minimalų balų skaičių už techninę dalį surinko, kaina.

33 Šiomis aplinkybėmis dar reikia pažymėti, kad jei sprendimas sudaryti sutartį priimamas po techninės dalies įvertinimo, perkančioji organizacija neišvengiamai turės atsižvelgti į pasiūlymų, kurie įvertinus jų techninę dalį surinko reikalaujamą minimalų balų skaičių, kainą.

34 Šio sprendimo 32 punkte padarytos išvados nepaneigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodyta aplinkybė, kad Direktyvoje 2014/24 aiškiai numatyta galimybė tam tikras viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūras, išskyrus atvirą konkursą, vykdyti vienas po kito einančiais etapais, kaip antai konkurso procedūrų su derybomis atveju (29 straipsnio 6 dalis), konkurencinių dialogų atveju (30 straipsnio 4 dalis) ar inovacijų partnerystės procedūrų atveju (31 straipsnio 5 dalis).

35 Iš tikrųjų, kaip iš esmės pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 48 punkte, tai, kad Direktyvoje 2014/24 numatyta galimybė tam tikras procedūras, kaip antai numatytas jos 29 straipsnio 6 dalyje, 30 straipsnio 4 dalyje ir 31 straipsnio 5 dalyje, vykdyti vienas po kito einančiais etapais, neleidžia daryti išvados, kad atviro konkurso procedūroje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, neleistina vykstant vienam sutarties sudarymo etapui vertinti pasiūlymų dviem pakopomis.

36 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip savo rašytinėse pastabose tvirtina Komisija, pagal šias nuostatas perkančiajai organizacijai suteiktą galimybę atmesti pasiūlymus, kurie, nors ir tenkina minimalius reikalavimus, bet nėra tarp geriausiųjų pasiūlymų, pateisina specifinis atitinkamų procedūrų pobūdis, turint omenyje, kad per jas būtų sunku vesti derybas ar vykdyti dialogą, jeigu galutiniame viešojo pirkimo sutarties sudarymo etape vis dar išliktų pernelyg didelis pasiūlymų ar pasiūlytų sprendimų skaičius.

37 Vis dėlto pagrindinėje byloje nagrinėjamas atvejis yra kitoks nei tie, kurie nurodyti šio sprendimo 34 punkte minimose nuostatose. Iš tikrųjų iš pagrindinėje byloje nagrinėjamos viešojo pirkimo specifikacijos nematyti, kad perkančioji organizacija turi galimybę atmesti sutarties sudarymo kriterijus atitinkančius pasiūlymus ar atrinkti tik geriausius. Atvirkščiai, remiantis specifikacija, perkančioji organizacija gali atmesti ir nevertinti pagal kainą tų pasiūlymų, kurie neatitinka minimalių reikalavimų, taikomų vertinant techninę dalį, taigi ir perkančiosios organizacijos poreikių. Taip veikiant nesiekiama riboti pagal kainas vertintinų pasiūlymų skaičiaus, turint omenyje, kad visi pateikti pasiūlymai iš esmės gali tenkinti šiuos minimalius reikalavimus.

38 Bet kuriuo atveju reikia priminti, kad vykstant konkursui perkančiosios organizacijos turi paisyti Direktyvos 2014/24 18 straipsnyje nurodytų viešojo pirkimo sutarčių sudarymo principų, tarp jų, be kita ko, lygiateisiškumo, skaidrumo ir proporcingumo principų.

39 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, Direktyva 2014/24 turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje perkančiosioms organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti minimalius reikalavimus, kuriuos turi tenkinti techninė pateiktų pasiūlymų dalis, ir, jeigu tie pasiūlymai nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, tų pasiūlymų toliau nevertinti pagal techninius kriterijus ir kainą.

Dėl antrojo klausimo

40 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 66 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje perkančiosioms

organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti minimalius reikalavimus, kuriuos turi tenkinti techninė pateiktų pasiūlymų dalis, ir, jeigu tie pasiūlymai nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, tų pasiūlymų toliau nevertinti per kitus vienas po kito einančius sutarties sudarymo procedūros etapus, neatsižvelgiant į likusių dalyvių skaičių.

41 Kadangi nagrinėjamu atveju Direktyvoje 2014/24, be kita ko, jos 18 ir 67 straipsniuose, įtvirtintos sąlygos buvo taikytos teisingai, reikia pripažinti, kad perkančioji organizacija užtikrino realią konkurenciją. Be to, reikia iš karto patikslinti, kad net jei atlikus techninės pasiūlymo dalies įvertinimą lieka tik vienas pasiūlymas, kurį perkančioji organizacija gali toliau svarstyti, ji bet kuriuo atveju neįpareigota jo priimti (pagal analogiją žr. 1999 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Fracasso ir Leitschutz*, C-27/98, EU:C:1999:420, 32–34 punktai). Tokiomis aplinkybėmis, jei perkančioji organizacija mano, kad vykstant viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrai, atsižvelgiant į pirkimo sutarties dalyko specifiką ir jo dalyką, neužtikrinama reali konkurencija, ji turi teisę šią procedūrą nutraukti ir prireikus pradėti naują procedūrą, taikydama kitokius sutarties sudarymo kriterijus.

42 Tiesa, pagal Direktyvos 2014/24 66 straipsnį, kai perkančiosios organizacijos pasinaudoja galimybe sumažinti pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, kaip numatyta šios direktyvos 29 straipsnio 6 dalyje, arba aptartinų sprendimų, kaip numatyta šios direktyvos 30 straipsnio 4 dalyje, skaičių, jos tai turi daryti taikydamos pirkimo dokumentuose nurodytus sutarties sudarymo kriterijus, o galutiniame etape patvirtinamas pasiūlymų ar sprendimų skaičius turi užtikrinti realią konkurenciją, jeigu tik yra pakankamai pasiūlymų, sprendimų ar tinkamų kandidatų.

43 Vis dėlto dėl šio sprendimo 37 straipsnyje nurodytų priežasčių, pagrindinėje byloje nagrinėjamas kitas atvejis, nei nurodyti Direktyvos 2014/24 29 straipsnio 6 dalyje ir 30 straipsnio 4 dalyje, dėl to jis nepatenka į šios direktyvos 66 straipsnio taikymo sritį. Vadinasi, pastarajame straipsnyje numatyta būtinybė užtikrinti realią konkurenciją iki galutinio etapo pabaigos, netaikoma atviro konkurso procedūrai, kaip antai nagrinėjamai pagrindinėje byloje.

44 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: Direktyvos 2014/24 66 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje perkančiosioms organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti minimalius reikalavimus, kuriuos turi tenkinti techninė pateiktų pasiūlymų dalis, ir, jeigu tie pasiūlymai nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, tų pasiūlymų toliau nevertinti per kitus vienas po kito einančius sutarties sudarymo procedūros etapus, neatsižvelgiant į likusių dalyvių skaičių.

Dėl trečiojo klausimo

45 Kadangi devintasis klausimas buvo pateiktas nagrinėti tik tuo atveju, jei Teisingumo Teismas teigiamai atsakytų į antrąjį klausimą, į šį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje perkančiosioms organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti minimalius reikalavimus, kuriuos turi tenkinti techninė pateiktų pasiūlymų dalis, ir, jeigu tie pasiūlymai nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, tų pasiūlymų toliau nevertinti pagal techninius kriterijus ir kainą.**

2. **Direktyvos 2014/24 66 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama nacionalinės teisės akto nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje perkančiosioms organizacijoms leidžiama viešojo pirkimo pagal atviro konkurso procedūrą specifikacijoje nustatyti minimalius reikalavimus, kuriuos turi tenkinti techninė pateiktų pasiūlymų dalis, ir, jeigu tie pasiūlymai nesurenka iš anksto nustatyto minimalaus balų skaičiaus, tų pasiūlymų toliau nevertinti per kitus vienas po kito einančius sutarties sudarymo procedūros etapus, neatsižvelgiant į likusių dalyvių skaičių.**

Parašai.